

Vergaderjaar 2018–2019

33 576

Natuurbeleid

Nr. 142

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 december 2018

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft een Werkwijzer laten opstellen voor het opstellen van maatschappelijke kosten-batenanalyses (MKBA's) inzake maatregelen met effecten op het gebied van natuur. Thans bied ik u de MKBA-werkwijzer Natuur ter kennisneming aan¹, zoals toegezegd in de aanbiedingsbrief bij de Algemene Leidraad MKBA (Kamerstuk 33 750 IX, nr. 9) en zoals ook gebeurd is bij eerdere MKBA-Werkwijzers.

De MKBA-Werkwijzer natuur

Maatschappelijke kosten-batenanalyse is een besluitvorming ondersteunend instrument dat vooral ingezet wordt om integrale afwegingen in overheidsbeleid te onderbouwen. In 2013 is hiervoor de «Algemene Leidraad voor maatschappelijke kosten-batenanalyse» (Centraal Planbureau, Planbureau voor de Leefomgeving) uitgebracht, die in algemene zin aangeeft hoe MKBA's dienen te worden uitgevoerd. Vanwege de brede toepasbaarheid van de Algemene Leidraad heeft het kabinet destijds bepaald dat werkwijzers dienen te worden ontwikkeld om het instrument MKBA meer specifiek toe te kunnen passen op enkele beleidsterreinen.

De voorliggende MKBA-Werkwijzer Natuur is in opdracht van LNV opgesteld en bevat de nadere uitwerking van de Algemene Leidraad voor MKBA's voor maatregelen met belangrijke natuureffecten. De werkwijzer geeft aan hoe MKBA's voor zulke maatregelen opgesteld moeten worden, en vormt een actualisatie van en aanvulling op eerdere documenten die ondersteuning boden bij het opstellen van MKBA's met natuureffecten. Voor de nieuwe Werkwijzer is ook gebruik gemaakt van recente ontwikkelingen en de toegenomen kennis op het gebied van het waarderen van (veranderingen in) het natuurlijk kapitaal.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

De werkwijzer is zowel van toepassing op maatregelen in het kader van het natuurbeleid als op maatregelen op andere beleidsterreinen waar natuureffecten als neveneffecten optreden, bijvoorbeeld bij investeringen in de infrastructuur.

Voor zulke maatregelen moeten de effecten van ingrepen op ecosystemen en op de biodiversiteit worden bepaald. Bij een MKBA is de aandacht vooral gericht op de veranderingen in welvaart ten gevolge daarvan en dus op maatschappelijke functies die ecosystemen vervullen (aangeduid als «ecosysteemdiensten»). In de praktijk van MKBA worden de welvaartseffecten van veranderingen in deze functies momenteel niet altijd of vaak niet voldoende onderbouwd meegewogen.

De MKBA-Werkwijzer Natuur biedt een helder kader, een systematische werkwijze en praktische tips om zulke effecten volgens de «state of the art» te bepalen en kan zo helpen om het besluitvormingsproces te verbeteren. Een bijzonder punt in de werkwijzer is dat niet alleen monetariseerbare welvaartseffecten worden behandeld, maar dat ook wordt benoemd hoe in MKBA's rekenschap kan worden gegeven van veranderingen in biodiversiteit, ook als onvoldoende kennis of data beschikbaar zijn om deze monetair te waarderen.

Toetsing door Planbureaus

Aan het Centraal Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving is gevraagd de Werkwijzer te toetsen. De conclusie van deze toets is dat de werkwijzer in samenhang met de Algemene Leidraad MKBA een adequate leidraad vormt voor het opstellen van MKBA's op het gebied van natuur. Daarbij wordt voor een aantal nader genoemde punten speciale aandacht gevraagd, zoals het optimaal benutten van informatie uit op te stellen milieueffectrapportages en het belang van het goed beschrijven van onzekerheden in de waardering van ecosysteemdiensten. De toetsing van de planbureaus is als bijlage in de Werkwijzer opgenomen.

In de MKBA-Werkwijzer Natuur wordt ook aangesloten bij de op 19 februari 2018 door het Planbureau voor de Leefomgeving gepubliceerde Beleidsbrief «De Discontovoet voor Natuur: de relatieve prijsstijging voor ecosysteemdiensten». De aanbevelingen in de beleidsbrief worden in de Werkwijzer overgenomen.

Effect Werkwijzer

Ik verwacht dat de MKBA-Werkwijzer Natuur zijn weg naar de praktijk zal vinden en zal helpen de waarde van natuur voor de samenleving beter zichtbaar te maken. Het gebruik van de werkwijzer zal eraan bijdragen dat bij besluitvorming over voorgenomen maatregelen met invloed op de natuur de welvaartseffecten van de verwachte veranderingen in de natuur ten gevolge van die maatregelen een volwaardige rol zullen spelen. Dit zal een duurzamer omgaan met ons kostbare natuurlijk kapitaal bevorderen.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten